

- 1130 ἂν ἴσως προσκυνήσουν ὡς ἑκατὸν αὐτοὶ
 νὰ ἦν' συγχωρημένοι γιὰτ' εἶναι ἄρκετοὶ
 ἂν ὅμως προσκυνήσουν καμμιά τριανταριά
 ὅλους θελὰ τοὺς κόψω, θάχουν τερατουργιά.
 πρόσταξε τοὺς πασάδες νὰ κάμουν ὀρδινιά
- 1135 στράτευμα νὰ συναῖξουν γιὰ νὰ ριφθοῦν μὲ μιά.
 τὸν Μερ πασιᾶν Βριόνην μὲ στράτευμ' ἄρκετὸ
 τὸν στέλλει νὰ πηγαίνη στὸ Στροῦνι ἐν ταυτῶ.
 μαζὺ μὲ τοῦτον πῆγε κι' αὐτὸς ὁ Δραμαλῆς
 ὅπου ἦταν Βεζύρης τῆς Λάρσας καὶ βαλῆς
- 1140 Σελῆμ πασιᾶν προστάζει νὰ πάνη νὰ σταθῆ
 Καλούτζιασμην ⁽¹⁾ νὰ πιάση γερᾶ ν' ἀντισταθῆ
 Καραβατιᾶν ⁽²⁾ νὰ πιάση ὁ Πλιάσας ὀμιλεῖ
 διὰ νὰ πολεμήση κι' αὐτὸς τὸν Καραλῆ.
 Σμαῆλ πασιᾶς νὰ στέκη στὴν Λούτζαν ⁽³⁾ καὶ αὐτὸς
- 1145 γερὰ νὰ πολεμήση νὰ γένη δυνατὸς
 καὶ τὴν μικρὴν τὴν Λούτζαν Χρουσίτ πασιᾶς κρατεῖ
 κατὰ τὴν προσταγὴν του ἀκολουθοῦν κι' αὐτοί.
 Χρουσίτ πασιᾶς θαυμάζει δὲν ξεύρει τί νὰ πῆ
 κι' ἀπὸ τὸν αμαντζιάχην ⁽⁴⁾ Ἀλῆ πασιᾶν κτυπεῖ
- 1150 Ἀλῆ πασιᾶν νὰ πάρη κυτάζει δὲν μπορεῖ
 ὁ πόλεμος χαμένος γιὰ τοῦτο ἄπορεῖ. σ. 79
 Εὔγε Ἀλῆ τρομάρα τινὰν μὴ φοβηθῆς,
 κτύπα τους μὲ γκιουλέδες κανέναν μὴν σκιαχθῆς!
 ἦρωα τῆς Τουρκίας αὐθέντα φοβερὲ
- 1155 κι' εἰς ὅλον τὸ βασίλειον ἄξιε τρομερὲ
 πολέμησαν περίσσια μ' ἀνδρεία φοβερὰ
 στὸ Στροῦνι, στοὺς Λυγγιάδες μὲ τόπια τρομερὰ
 ἐπῆραν τοὺς Λυγγιάδες φεύγ' ἢ ἄλβανιτιὰ
 ἐπῆγαν στὰς καλύβας καὶ ἔβαλαν φωτιά,
- 1160 ἔκλεισαν καὶ στὸ Στροῦνι καμμιά τρακοσαριά
 τ' Ἀλῆ πασιᾶ ἀνθρώπους μὲ τὴν τερατουργιά,
 πολέμησαν ὀλίγον κι' ὕστερα προσκυνοῦν
 τοὺς εἶχαν δώση ράη νὰ φύγουν καὶ κινοῦν,
 σ' αὐτοὺς ἦταν κεφάλι μπίμπασης φοβεροῦς

¹⁾ καλούτζιασμή, καραβατιᾶ, λούτζα μεγάλη, λούτζα μικρή, αμαντζιάχη, μαχαλάδες τῶν Ἰωαννίνων.

- 1165 αὐτὸς ὁ Μέτζ' ἀμπάζης μπλούμπασης τρομερὸς
 ἐγύρισαν τὰ τόπια ὅλα πρὸς τὸ νησί
 σκοτώθηκαν ἀνδρεῖοι ἀνθρώποι περισσοί.
 τὴν εἶδησιν τοῦ δίδουν αὐτοῖ τοῦ Καραλῆ
 ὀλίγ' αὐτὸν τὸν μέλλει αὐτ' ἢ μεταβολή
- 1170 προστάζει ὁ Βεζύρης Χρουσὶτ 'Αχμέτ πασιᾶς
 σ' ὅλα τὰ βιλαέτια νάλθῃ κάθε πασιᾶς
 προστάζει καὶ στήν "Υδραν νὰ ἔλθουν ἀρκετοὶ
 νὰ εἶναι ὅλο νάυται ἔμπειροι δυνατοὶ
 νὰ φέρουν καὶ καράβια μ' ἀρμάταν δυνατὴν
- 1175 στήν λίμνην νὰ ἐμβάσουν τὴν δύναμιν αὐτὴν
 νησί νὰ πολεμήσουν, κάστρον σ' ἓναν καιρὸν
 κούλιαν καὶ λιθαρίτζια μὲ πόλεμον γερὸν
 ὁ Μέτζιος συμμαζεῦει ἀνθρώπους ἀρκετοὺς
 στὸ κάστρον μέσ' ἐμβαίνει μαζὶ μ' ὄλους αὐτοὺς
- 1180 τὴν εἶδησιν προσφέρει σ' αὐτὸν τὸν Καραλῆ
 κι' 'Αλῆ πασιᾶς τ' ἀκούει κι' ἐχάρηκε πολὺ,
 εἰς τὸ νησί τὸν στέλλει νὰ πάνῃ νὰ σταθῇ
 αὐτὸς νὰ τὸ φυλάξῃ νὰ μὴν ἀνικηθῇ
 τοῦ στέλλει ζαηρέδες, χαβάνια τρομερά,
- 1185 γκιουλέδες, κομπαραδες καὶ τόπια φοβερά
 φκιάνει τριγύρω ντάπιες ἀνδρείως πολεμεῖ
 ὄνομα ἀποκτάει εἰς τοῦτον καὶ τιμὴ.
 ἔγινε καὶ στήν Σούλη ἕνας διαβολικὸς
 πόλεμος μὲ ντουφέκια πολὺ τρομακτικὸς
- 1190 σκότωσαν οἱ σουλιῶται χαλτούπους ἀρκετοὺς
 Χασὰν πασιᾶς ἀνθρώπους διακόσιους δυνατούς.
 τοὺς ἔδωκαν λαχτάρια κανεῖς νὰ μὴν τὴν δῆ
 καὶ μὸν ἀκούν' σουλιώτην τρομάζει τὸ δρδί.
 τρομάζουν οἱ χαλτοῦποι, τρομάζουν φοβερά
- 1195 σουλιώτικα ντουφέκια εἶν' ὅλα τρομερά.
 ἤφεραν τὰ καράβια στήν λίμνην τ' ἀπολνοῦν
 καλὰ τὰ ἀρματώνουν καὶ μέσα τὰ κινοῦν
 προστάζουν τὴν ἀγκάριαν εἰς τοὺς χριστιανοὺς
 κι' ἀρχησαν νὰ τοὺς λέγουν φοβερισμοὺς δεινοὺς.
- 1200 κι' ἐνῶ οἱ τοῦρκοι κάμνουν ἔτοῦτα στὸν ραγια
 ἔγιν' ἀποστασία εἰς ὅλον τὸν μωργιά,
 σκώθηκαν στὸ ποδάρι ὅλ' οἱ χριστιανοὶ

σ. 80

σ. 81

- Κορίνθι' ἀναπλιῶται κι' αὐτοὶ οἱ πατρινοί.
 ἔβαλαν τ' ἄρματά τους ἀπὸ αὐτοὺς καθεὶς
 1205 κι' ἄν ἀπαντοῦσαν τοῦρκον τὸν ἔκοπταν εὐθύς.
 Χρουνίτ πασιᾶς μανθάνει αὐτ' ἀπὸ τὸν Μωργιά
 τὸ κές τὸ κές φωνάζει ⁽¹⁾ στὸν ἄθλιον ραγιά.
 καὶ στέλλει δυὸ πασιᾶδες καλοὺς καὶ δυνατοὺς
 νὰ πᾶν εἰς τὸν Μωρέαν μ' ἀνθρώπους ἀρκετοὺς
 1210 τρεῖς χιλιάδας στέλλει μὲ τὸν Ἰσοῦφ πασιᾶν
 ἀπὸ τὰ Μεσολόγγι νὰ κάμη χαλασιάν,
 καὶ ἄλλας τρεῖς προστάζει μὲ τὸν Μεχμέτ πασιᾶν
 ἀπὸ στερεᾶν νὰ πάνη νὰ κάμη χαλασιάν.
 πλὴν μάταιος ὁ κόπος δὲν στάθη δυνατὸν
 1215 οἱ τοῦρκοι νὰ νικήσουν στὸν πόλεμον αὐτόν,
 κτυποῦσαν οἱ ρωμαῖοι ὅλ' οἱ χριστιανοὶ
 καὶ ἔσφαζαν τοὺς τούρκους καὶ ὅλ' οἱ πατρινοὶ
 τί διάβολο ρωμαῖοι ἦρωες φοβεροὶ
 κι' ἀπόγονοι ἐλλήνων ποῦ ἦταν τρομεροί.
 1220 στάθηκαν μὲ ἀνδρείαν μὲ πόλεμον γερόν
 κι' εἶν' ἐλευθερωμένοι εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν
 Χρουνίτ πασιᾶ τοῦ φέρουν ἀπὸ τοὺς Δραμεσοὺς
 τοὺς κόπτει τὰ κεφάλια ἀνθρώπους περισσοὺς,
 τοῦ ἔφεραν καὶ ἄλλους τοὺς ἔκοψε κι' αὐτοὺς
 1225 π' Ἀθήνα, ἀπὸ Θήβα, ρωμαίους ἀρκετοὺς
 καὶ κάμνει τοιμασίαν νησιὶ νὰ πολεμῇ
 κι' Ἀλή πασιᾶν νὰ λάβη νὰ πάρη τὴν τιμή.
 κοντὰ στὴν τοιμασία ποῦ ἔκαμαν αὐτοὶ
 τὸ σήκωσαν καὶ ἄλλοι ρωμαῖοι ἀρκετοὶ
 1230 τὸ σήκωσ' ἡ Βλαχία κι' αὐτὴ ἡ Λειβαδιά
 Σάλωνα, Ἀλαμάνα, ἐλλήνων τὰ παιδιὰ.
 Χρουνίτ πασιᾶς μανθάνει προστάζει παρευθὺς
 Χασάν πασιᾶ νὰ ἔμβης στὴν Ἄρταν νὰ σταθῆς
 ρεχέμια νὰ ζητήσης ἀπὸ τὴν κλεπτουργιά
 1235 τί ἔχουν μὲ τοὺς ἄλλους κι' αὐτοὶ τερατοουργιά
 τ' ἄρματα νὰ τοὺς πάρης καὶ μέσα νὰ σταθῆς
 καὶ κύτα νὰ πασχῆσης εὐμορφα νὰ φερθῆς.
 Χασιᾶν πασιᾶς ἐμβαίνει στὴν Ἄρταν νὰ σταθῆ

¹⁾ κές λέξις τουρκικὴ, θὰ εἶπῃ κόψτον, κόψτον.

- καὶ ἔδωκε νιζάμι ραγιάς μὴν πειραχθῆ
 1240 προστάζει τοὺς ρωμαίους ραγιάδες παρευθὺς
 τὰ ἄρματα νὰ βγάλουν νὰ δώση ὁ καθεὶς,
 ἐπῆρε καὶ ρεχέμια ἀπὸ τοὺς χριστιανούς
 χωριάτες κι' ἀπὸ κλέπτας κι' ἀπὸ τοὺς ἀρτινούς.
 Ὁ Μὲρ πασιᾶς ἐστάλθη σαυτῆ τῆ Λειβαδιᾶ
 1245 διὰ νὰ πολεμήσῃ ἑλλήνων τὰ παιδιά. σ. 83
 τον Πλιάσ' ἀποφασίζει εἰς τοῦτον τὸν καιρὸ
 τὴν Σούλην νὰ κτυπήσῃ μὲ πόλεμον γερὸν
 Σουλιῶται βάνουν νόμους, τάξιν πολεμικὴν
 καὶ κάμνουν μίαν νίκην πολὺ τρομακτικὴν.
 1250 διώρησαν ἀνθρώπους μὲ τάξεις φοβεράς
 τοὺς τούρκους νὰ κτυπήσουν μπατάλιας τρομεράς
 κι' ὅπου δὲν ἤμπορέσουν γιὰ νὰ νταγιαντηθοῦν
 ἄλλοι νὰ τοὺς προφθάνουν καὶ νὰ τοὺς βοηθοῦν.
 ἔπιαναν τοὺς ρωμαίους κι' αὐτὴν τὴν λιαπουριᾶν
 1255 ἔπερναν τ' ἄρματά τους τζ' ἔδιδαν λευτεριᾶν,
 ἔπιαναν τοὺς χαλιούπους τοὺς ἔκοπταν εὐθὺς
 καὶ τ' ἄκουαν οἱ ἄλλοι καὶ τρόμαζε καθεὶς
 πολέμαγαν στὴ λίμνη βαροῦσαν τὸ νησί
 κι' ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος κι' ἀπ' τ' ἄλλο περισσοὶ
 1260 ἔπιασαν καὶ νησιώτας τοὺς πῆγαν παρευθὺς
 Χρουσίτ πασιᾶς προστάζει γιὰ νὰ κοπῆ καθεὶς.
 νησιῶται τὸ μανθάνουν λυπήθησαν πολὺ
 καὶ πάσχουν γιὰ νὰ κάμουν καμμιά μεταβολὴ
 κι' εὐγῆκασιν νησιῶται ἄνθρωποι περισσοὶ
 1265 Δράμαλην κουβεντιάζουν νὰ δώσουν τὸ νησί.
 ἔρχονται βεζυράδες πασιάδες λογιαστοὶ
 τὸ τί λογιῆς πασιάδες καθεὶς ἄς στοχασθῆ.
 Μαλικ πασιᾶς ἐμβαίνει καὶ ὁ Καρκαντελής
 κι' ἀπὸ τὸ Κιουστεντίλη πασιᾶς ντεβλετελής.
 1270 καὶ ἀπὸ τὸ Πικίνη κι' ἀπὸ τὸν Γκεγκουριᾶν, σ. 84
 ἦλθαν πολλοὶ πασιάδες κι' ἀπὸ τὴν λιαπουριᾶν,
 ἄλλος μὲ πεντακόσιους, ἄλλος μὲ ἑκατὸν
 ἄλλος μὲ δυὸ χιλιάδες στράτευμα δυνατὸν
 πασιάδες σὰν ἐμβῆκαν στρατεύματ' ἄρκετὰ
 1275 πές μου τί ὠφελοῦσι σὺν Γιάννινα αὐτά;
 τὸ κάστρον τοῦ Γιαννίνου εἶν' κάστρον τρομερὸν

- ἅπ' τὸν 'Αλῆ μπαρούταν κτισμένον φοβερόν.
 τί ὠφελεῖ τὸ κάστρον ποῦ εἶν' αὐτὸ κακός ;
 αὐτὸς 'Αλῆ μπαρούτας 'Αλῆς τρομακτικός !
- 1280 Βεζύρης ἀκουσμένος βεζύρης φοβερός
 κι' εἰς ὄλους τοὺς πασιάδες ἐφάνη τρομερός.
 κι' ὄχι τοὺς βεζυράδες μὰ καὶ τὸν βασιλιὰ
 τὸν ἔκαμε νὰ φοβῆται αὐτοῦ τῆ διαβουλιὰ.
 πορόμοιος Βεζύρης πλούσιος δυνατὸς
- 1285 φρόνιμος δὲν ἐστάθη ἄλλος ὡσὰν αὐτός.
 κι' ὕστερ' ἀκολουθᾷε στὴν πόλιν ταραχὴ
 χωρίστηκαν ρωμαῖοι καὶ τοῦρκοι μοναχοί,
 τί κρέμασ' ὁ Σουλτάνος δώδεκ' ἀρχιερεῖς
 κι' αὐτὸν τὸν Πατριάρχην τοὺς θεῖους κι' ἱερεῖς
- 1290 προστάζει τοὺς 'Εβραίους πῆγαν τὸν ξεκρεμοῦν
 τοὺς σέρουν στὰ σοκάκια ἄλλοι τοὺς ἀτιμοῦν
 ρωμαῖοι νὰ κυτᾶζον κι' ὄλοι νὰ φοβηθοῦν
 τοὺς τούρκους νὰ τιμήσουν ραγιαδες νὰ φερθοῦν
 κι' ἀντὶς νὰ φοβηθῶσιν ἄγρευσαν δυνατὰ
- 1295 κι' ἐσκότωναν τοὺς τούρκους μέσα στὸ Γαλατᾶ.
 πῆγαν οἱ Γιανητζάροι καὶ κάμουν λιμουριές
 καίουν τὰ ἀργαστήρια ἅπ' ὄλαις τοῖς μεριαῖς,
 γιὰ νὰ καταπραῦνη ρωμαίους χριστιανούς
 ἔκοψε γενιτσάρους πολλοὺς ὀθωμανούς.
- 1300 ἔβαλε πατριάρχην καινούργιον παρευθὺς
 προστάζει ἡσυχίαν νὰ ἔχη ὁ καθεὶς.
 Χρουσὶτ πασιᾶς μανθάνει ἀγρεύει δυνατὰ
 καὶ τὸν ραγιὰ τὸν κάμνει θυσία καὶ σφαχτά.
 σκοτώνει καὶ κρεμάει κι' αὐτὸς ἀρχιερεῖς
- 1305 ἀπὸ τὸ Γερομέρι τοὺς θεῖους ἱερεῖς.
 καὶ κράζει τοὺς πασιάδες γιὰ νὰ κουβεντιασθοῦν
 προστάζουν τὰ καράβια γιὰ νὰ ἐτοιμαστοῦν,
 ἔμβασαν καὶ ἀνθρώπους χαλτούπους ἀρκετοὺς
 κι' αὐτοὺς τοὺς ἄλβανίτας ὄλους τοὺς διαλεκτοὺς
- 1310 καὶ κάμνουσι τὸν τρόπον κι' ἐμβαίνουν στὸ νησι
 χαλτοῦποι κι' ἄλβανῖται ἀνδρεῖοι περισσοὶ
 τὸν πόλεμον ἀρχίζει αὐτ' ἡ ἄλβανιτιὰ
 πῆγαν στὰ μοναστήρια κι' ἔβαλαν φωτιὰ
 ἀνθροπ' ἀνδρειωμένοι πλῆθος εἶχε χαθῆ

- 1315 γιατί ἐπολεμοῦσαν ὅλοι μὲ τὸ σπαθί.
 ἐρρίφτηκε τ' ἄσκέρι αὐτοῦ τοῦ Ἀλῆ πασιᾶ
 καὶ κάμνουν τῶν χαλντούπων μεγάλην χαλασιᾶ
 καὶ ὕστερα τοὺς κλίνουν εἰς μέγαν διωγμὸν
 καὶ ἤφεραν περισσοὺς εἰς μέγαν χαλασμόν,
- 1320 τοὺς ἔκαμαν νὰ πέσουν στὴ λίμνη νὰ πνιχθοῦν
 καὶ στοῦ ἐχθροῦ τὰ χέρια νὰ μὴν παραδωθοῦν,
 κι' ἀμέσως τοὺς προφθάνει μαντάτι ἄρκετὸ
 δέκα καράβι' ἄσκέρι ἀνδρεῖον δυνατόν.
 εἰς τὸ νησί εὐγαίνουν καὶ τοὺς περικυκλοῦν.
- 1325 τοὺς ἀληπασιαλῆδες στὸν Ἀηλιᾶ τοὺς κλιοῦν,
 κι' αὐτοὶ γυρεύουν ράη δὲν ξεύρουν τί νὰ ποῦν
 ὅλοι νὰ προσκυνήσουν διὰ νὰ μὴ κοποῦν.
 ἦταν καὶ μιὰ γυναῖκα ἀνδρεία δυνατὴ
 ἀπὸ τὸ Τεπελένι στ' ἄρματ' ἄρκετὴ,
- 1330 τὸν ἄνδρα της σὰν εἶδε ὅπ' εἶχε σκοτωθῆ
 τοῦ πῆρε τὸ ντουφέκι μαζὶ καὶ τὸ σπαθί
 σκοτώνει δέκα ἄνδρας τοιοῦτως πολεμεῖ
 καὶ ἀποθαίν' ἡ μαύρη μὲ δόξα καὶ τιμὴ.
 τῆς πῆραν τὸ κεφάλι μὲ μιὰ οὐργιὰ μαλλιὰ
- 1335 στὴν πόλιν νὰ τὸ στείλουν σ' αὐτὸν τὸν βασιλιά,
 κι' ὕστερα ἀπολνιοῦνται χαλτοῦποι λιαπουριά
 εἰς τὸ νησί καὶ κάμουν μεγάλη λιμουριά,
 σκλαβώνουν τοὺς νησιώτας ἄνδρας τε καὶ παιδιὰ
 μανάδες ποῦ βαστοῦσαν στὰ χέρια τὰ παιδιὰ
- 1340 γυναῖκας καὶ κορίτσια παπάδες τοὺς πτωχοὺς
 κι' ὅλους τοὺς ἡγουμένους καὶ ἱερομοναχοὺς.
 δὲν ἔφθασε 'π' ἀρπάζουν καζάνια καὶ σινιὰ
 σαγάνια, τεντζερέδες, καὶ δύχτια καὶ δειχνιὰ
 παπλώματα σελτέδες στρωσίδια φοβερὰ
- 1345 γιάμπολαις καὶ καρπέταις καὶ σκύκια τρομερά,
 σεπέτια καὶ σεντούκια, κασέλαις περισσαῖς
 ὅλα ἦταν γεμάτα διάφοραις φορειαῖς
 ἔγδυσον τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔπερναν κι' αὐτὰ
 ποῦ ἦταν φορεμένοι τζ' ἔσερναν δυνατὰ.
- 1350 μβῆκαν στὰ μοναστήρια λιμούριαξαν κι' αὐτὰ
 κάμνουν τῶν ἡγουμένων, τυράγνια δυνατὰ
 διὰ νὰ μαρτυρήσουν γιὰ γρόσια καὶ φλοριά

σ. 86

σ. 87

- ἄν ἔχωσι κρυμμένα εἰς σὲ καμμιά μεριά.
 μαρτύρησαν οἱ μαῦροι τὸ βιό τους φανερά
 1355 τὸ ποῦ τὰ εἶχαν κρύψει φελόνια κι' ἱερὰ
 τοὺς ἔδειξαν καὶ γρόσια ποτήρια φοβερά
 στυχάρια πετραχήλια βαγγέλια ἱερά.
 νησιῶται ἄθλιοι πικραμένοι
 παπάδες ὄλοι καὶ ἠγουμένοι
 1360 γυναῖκες ὄλοι καὶ τὰ παιδιὰ
 καὶ τὰ κορίτσια τί ἀδικιά;
 νὰ τοὺς σκλαβώνουν καὶ νὰ τοὺς σέρουν
 καὶ εἰς τὰ Γιάννινα νὰ τοὺς φέρουν
 ὡσὰν ἄρνια νὰ τοὺς τραβάγουν
 1365 ἔδῶθεν κῆθεν νὰ τοὺς ὑπάγουν
 σκώθηκαν τοῦρκοι εἰς τὸ ποδάρι
 τ' ἀσίμπηγ' ὄλοι νὰ ξέρουν χάρι
 εἰς τὸν Χρουσίτ πασιᾶ σκώνεται πάνει
 πολλοὺς ριζιάδες ἀρχίζει κάνει
 1370 καὶ τοὺς νησιώτας ἔλευθερώνει
 καὶ τοὺς κουρσάρους ὄλους πληρώνει
 εἰς τοῦ μπαρδάκη (¹) τοὺς συμμαζώνει
 καὶ τῶν ρωμαίων τζ' ἀφιερώνει
 καὶ τοὺς προστάζει γιὰ νὰ καθήσουν
 1375 στ' ἀρχιμανδρεῖον νὰ ξενυχτίσουν.
 κοντὰ εἰς τοῦτα ὄλα τὸ σήκωσαν κι' ἄλλοῦ
 τοὺς τούρκους γιὰ νὰ σφάζουν μετὰ θυμοῦ πολλοῦ
 ἔγιν' ἀποστασία στὴν Εὐρύπον παντοῦ
 κι' εἰς ὄλην τὴν Κασάνδρα τὸ σήκωσαν κι' αὐτοῦ,
 1380 Ὁ Δραμαλῆς προστάχθη μὲ στρατεύμ' ἀρκετὸ
 στὴν Λάρσαν νὰ πηγαίνει κι' ἐκίνησ' ἐν ταῦτῳ.
 Χρουσίτ πασιᾶς προστάζει καθεὶς νὰ τοιμασθῇ
 γυροῦσι γιὰ νὰ κάμουν Ἀλῆς νὰ χαλασθῇ.
 κοῦλιαν καὶ λιθαρίτσια προστάζει νὰ βαροῦν
 1385 νὰ κάμουν καὶ γυροῦσι ὅσο κι' ἂν ἤμποροῦν.
 ἄρχισαν τὰ βαροῦσι μὲ τόπια φοβερά
 καὶ ρίπτουν κομπαράδες χαβάνια τρομερά
 χαλνοῦν καὶ δυὸ ταμπόρια καὶ ρίπτοντ' ἐμπροστά

σ. 88

¹) εἶναι παχτσές τοῦ Μουχτάρ πασιᾶ ὅπου κάθεται ὁ Χρουσίτ πασιᾶς.

- τῷ Ἀλῆ πασιᾶ τῷ ἄσκέρι πόλεμον δὲν βασιᾶ.
- 1390 ἔμβαίνουν δυὸ χιλιάδες τοῦτῷ οἱ βασιλικοὶ σ. 89
καὶ στιοῦν τὰ μπαϊράκια στὰ λιθαρίτζια κει.
προφθάνῃ εὐθὺς μηντάτι ἀπ' τὸν Ἀλῆ πασιᾶ
καὶ κάμνει τῶν χαλτούπων μεγάλη χαλασιάν,
σκοτώνουν ἑπτακόσιους καὶ τζ' ἄλλους κυνηγοῦν
- 1395 κι' ἐκόντευσαν στὸ αἶμα περίσσοι νὰ πνιγοῦν
τοῦ ἔπιασαν καὶ σκλάβους καμμιά τρακοσαριά
τῷ Ἀλῆ πασιᾶ τοὺς πῆγαν τοὺς ἔδωκε φλοριά
κι' εὐθὺς τοὺς ἀπολνάει ἔξω γιὰ νὰ εὐγοῦν
εἰς ὄλους τοὺς πασιάδες νὰ τὸν ὁμολογοῦν
- 1400 τοὺς ἄφηκαν μὲ μπέσα ὅλοι νὰ συναχθοῦν
τὰ λέσια γιὰ νὰ θάψουν τινὰν μὴ φοβηθοῦν
ἄρχησαν νὰ τοὺς θάψουν κανεὶς δὲν πολεμεῖ
ἀπ' ἔξω στὰ καφάσια ἔμπροσθεν στὸ τζαμί
καὶ δὲν τοὺς φέρουν ἔξω κανέναν νὰ θαφθῇ
- 1405 νὰ μὴν ἰδῇ τῷ ἄσκέρι κι' ὅλον κιοτευθῇ,
Ἀλῆ πασιᾶς σαήνη γκέγκηδες φοβεροὶ
φανήκαταν στοὺς ἔξω ἀνδρεῖοι τρομεροί.
φοβήθησαν οἱ ἔξω πασιάδες καὶ λοιποὶ
καθένας σιωπαίνει δὲν ξεύρει τί νὰ πῆ.
- 1410 κοντὰ εἰς ταῦτα ὅλα κι' ἄλλον διαβουλικὸν
τοὺς ἤφεραν χαμπέρι χειρότερον κακόν.
ὁ Τζιόγκας τὸ σηκώνει κι' οἱ Βονιζιάν' αὐτοὶ
τὰ ἄρματά τους βάνουν γίνονται δυνατοί.
αὐτοὶ ποῦ ἦταν μέσα λιάπηδες καὶ τουρκιά σ. 90
- 1415 λιμούριαζαν τὰ σπήτια κάμνοντας ἀδικιὰ
κλείονται καὶ στὸ κάστρον, οἱ κλέπται τοὺς κτυποῦν
τῷ ἀκοῦν οἱ βεζυράδες δὲν ξεύρουν τί νὰ ποῦν.
ἔπιασαν καὶ ἀνθρώπους καμμία δεκαριά
ὄχι ἀπὸ τοὺς κλέπτας μόνῃ ἀπὸ τὸν ραγιά
- 1420 τοὺς πῆγαν εἰς τὴν Ἄρτα, τοὺς βάζουν ἔμπροστά
Χασιάν πασιᾶς ἀγρεύει μὲ ὅλα τὰ σωστὰ
εὐγάλτε τὰ ραχέμια τῆς Βόνιτζας αὐτὰ
μαζὺ μὲ τούτους ὄλους ποὺ εἶναι δεκαεπτὰ·
σύρτε τους στὸ μουχοῦσι (¹) λιανίστε τους ὁμοῦ

¹) μουχοῦσι εἰς τὴν Ἄρτα τόπος που γίνεται χρονικὸν πανηγῦρι διὰ ἐμπόριον.

- 1425 προστάζει καὶ φωνάζει μετὰ πολλοῦ θυμοῦ
 δύο νὰ παλουκώσουν πεντ' ἔξη νὰ λιανισθοῦν
 καὶ τοὺς λοιποὺς προστάζει διὰ νὰ κρεμασθοῦν.
 ἀπέρναγε κι' ὁ Πλιάσας νὰ πάνη νὰ σταθῆ
 ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι στὸν Νέμπακτον ναλθῆ
- 1430 εἶχεν ὡς δυὸ χιλιάδες στρατευμα δυνατὸ
 καὶ 'κόνευσε τὸ βράδυ εἰς τὸ κομπότ' αὐτὸ
 καὶ τὸ πουρνὸν κινάει καὶ πάνει ἐμπροστὰ
 ευγαίν' ὁ Καραϊσκος καὶ τὸν βαρεῖ σωστὰ
 καὶ τοῦ σκοτῶν' ἀνθρώπους καμμιά τρακοσιαριά
- 1435 ἐτξάκωσε καὶ σκλάβους καμμιά δεκαριά
 γυρίζ' εἰς τὸ Κομπότι καὶ καίει τὸ μιοδ
 τί εἶχ' ἀπὸ τοὺς κλέπτας τὸν φόβον περισσόν.
 τὸ σήκωσε κι' ὁ Γῶγος τὴν Ἄρτα πολεμεῖ
- 1440 στὰ Γιάννινα νὰ πάνη π' ἐδῶ νὰ σηκωθῆ
 ἂν θέλῃ νὰ γλυτρώσῃ ραγιάς μὴν πειραχθῆ.
 ἄρχισαν κι' οἱ σουλιῶται ξαπλώνονται καλὰ.
 Πέντε Πηγάδια πιάνουν κι' ἄλλα χωριά πολλά·
 Ὑσὲν πασιᾶς πηγαίνει στὴν Σούλην σταματεῖ
- 1445 μὲ τὸν Ταῆρ ἀμπαζην τὸν δέχθηκάν αὐτοί,
 καὶ στέλλουν ἓνα γράμμα καὶ γρόσια καὶ φλοριά
 στράτευμα νὰ τοὺς ἔλθῃ ἀπὸ τὴν Τοσκουριά,
 κι' ὁ Γῶγος κατεβαίνει στὴν Γότιστα αὐτὴ
 Γοτιστινοὺς νὰ σκώσῃ γιατί ἔναι δυνατοί.
- 1450 γυρίζουν τὸ ντουφέκι κι' ἀρχίζουν τοὺς βαροῦν
 καὶ μέσα δὲν τοὺς βάζουν θαυμάζουν κι' ἀποροῦν
 μαὶ πέρουν μέγα νάμι γι' αὐτὴν τὴν διαβουλιὰ
 Χρουσὶτ πασιᾶς τὸ γράφει σ' αὐτὸν τὸν βασιλιὰ
 φερμάνι νὰ τοὺς φέρῃ τὴ στάθηκάν σωστοί
- 1455 ἀσύδωτοι νὰ εἶναι τί φάνηκάν πιστοί,
 ἤφεραν ἀπ' τὸν Βόλον ἔπο μερικὰ χωριά
 πενήντα ἐξ ἀνθρώπους τὸν ἄθλιον ραγιά
 στ' ἀμπέλι τοῦ Βαρδάκι τοὺς ἤφεραν ὁμοῦ
 Χρουσὶτ πασιᾶς προστάζει μετὰ πολλοῦ θυμοῦ
- 1460 ν' ἀποκεφαλίσθωσιν ὅλοι οἱ ὄρφανοὶ
 ν' ἀκούσουν νὰ τρομάξουν ὅλ' οἱ χριστιανοὶ
 ἀρχησαν νὰ τοὺς κόπτουν στὴν Λούτζαν τὴ μικρὴ

σ. 91

σ. 92

- καὶ στέκονταν οἱ μαῦροι ἄλαλοι καὶ νεκροὶ
ἐφώναζαν κι' οἱ ἄλλοι μὲ μιὰ κακὴ φωνὴ
- 1465 ἀδίκως μᾶς χαλνᾶτε τί πταῖμ' οἱ ὀρφανοί;
εἰς μερικὰς ἡμέρας αὐτὴ ἡ κλεπτουργιά
διαβαίν εἰς τοὺς Κατζάνους πλακώνει τὰ χωριά,
Χρουνίτ πασιᾶς μανθάνει τοιμάζει ἐν ταυτῶ
ὡς δύο χιλιάδες στράτευμα δυνατὸ
- 1470 ἐπάνω τοὺς τὸ στέλλει εἰς ταῦτα τὰ χωριά
γερά νὰ πολεμήσουν αὐτὴν τὴν κλεπτουργιά,
Σμαὴλ πασιᾶν προστάζει νὰ πάνη νὰ σταθῆ
Ντεροῦτην νὰ φυλάξη γερά ν' ἀντισταθῆ,
Σουλιώτας νὰ κτυπήσῃ ὅσον κι' ἂν ἤμπορεῖ
- 1475 καὶ τοῦτο τὸ τερτίπι θαυμάζει κι' ἀπορεῖ.
πῆγαν καὶ στοὺς Κατζάνους σ' ἐκεῖνα τὰ χωριά
πολέμησαν ὀλίγον καὶ φεύγ' ἡ κλεπτουργιά,
μβαίνουν οἱ ἄλβανῖται στὰ ἄθλια χωριά
σκοτώνουν καὶ κουρσεύουν κάμνοντας λιμουριά.
- 1480 λιμούριαζαν μπενιότες, κακάβια καὶ σινιά
σαγάνια, τεντζερέδες, νταβάδες καὶ γενιά
φκιάρια, τζαπιά, δικέλια, τσεκούρια καὶ σκαμνιά
πῆραν καὶ ταῖς καμπάναις δὲν ἄφηκαν καμμιά
λιμούριαζαν γομάρια, πρόβατα καὶ τραγιά
- 1485 γελάδια καὶ μουλάρια τοῦ δυστυχοῦς ραγιά
καὶ γιάμπουλαις καὶ τζέργαις καὶ κάπαις λογιασταῖς σ. 93
ποδιαῖς καὶ ντουλαμάδες κι' ὀμπόλαις κεντησταῖς
ἔτυχαν καὶ γιανιῶται εἰς' κεῖνα τὰ χωριά
καὶ ἔπαθαν καὶ ἄλλην δευτέραν λιμουριά.
- 1490 Χρουνίτ πασιᾶς σὰν εἶδεν τὰ περισσὰ κακὰ
τὸ κὲς τὸ σιωπαίνει δὲν κάμνει φονικὰ
κι' εὐθὺς ἀποφασίζει στοχάζεται καλὰ
καὶ μὲ τὸν νοῦν του βάνει ἐνάντια πολλὰ (1)
καὶ στέλλ' εὐθὺς ἀνθρώπους εἰς τὰ ταμπόρι' αὐτὰ
- 1495 βαρεῖ καὶ γιὰ νησάνι ταμποῦρλο δυνατά,
ἀνακωχὴ νὰ γίνῃ ἀρμάτων στὰ σωστὰ
κι' ὁ πόλεμος νὰ παύσῃ μὲ λόγια πιστά.

1) ἐφοβήθη ἀπὸ τὰς ἐναντίας περιστάσεις διὰ νὰ μὴ τὸν πιάσουν ζωντανὸν καὶ ἔλος ἀπορεῖ.

- βαροῦν εἰς τὸ νταμποῦρι ταμποῦρλον δυνατὸν
καὶ κάμνουν καὶ σημάδι μέσα στὸ κάστρ' αὐτό.
- 1500 Ἀλῆ πασιᾶς φωνάζει ρεχέμια νὰ σταλθοῦν
κι' ἀπὲ νὰ στείλ' ἀνθρώπους εἰς τεύτους νὰ ἔλθοῦν.
Ἐπρόσταξε ρεχέμια Χρουσιτ ἀχμέτ πασιᾶς
νὰ πᾶν ὁ κεχαγιάς τοῦ τῆς Λάρσας ὁ πασιᾶς.
κι' αὐτὸς ὁ σηλικτάρης νὰ πάνη ἐν ταυτῶ
- 1505 μὲ δύο τοπιτζίδες μέσα στὸ κάστρ' αὐτό
Ἀλῆ πασιᾶς προστάζει γιὰ τούτους ποῦν νὰ λθοῦν
μικροὶ τε καὶ μεγάλοι νὰ βγοῦν νὰ τοὺς δεχθοῦν,
μὲ ἄλογα μὲ ἄτια μὲ ὅλα τὰ βιολιὰ
μὲ ντέφια μὲ ντζουρνάδες κάθε λογῆς λαλιά.
- 1510 καὶ σὰν ἐμβῆκαν μέσα προστάζει παρευθὺς
νὰ πᾶν νὰ σεργιανήσῃ τὸ κάστρον ὁ καθεὶς,
τὸ κάστρον σεργιανῶντας εἶδαν ταῖς φοβεραῖς
μπαρούταις, κομπαράδες, καὶ μπάλαις τρομεραῖς
τοὺς ἔδειξε καὶ στιάρι καὶ ὄλον τὸν ζαηρέν
- 1515 καὶ τοὺς ἔσεργιανοῦσε μ' ὄλον τὸν ταηρέν.
καὶ σὰν τοὺς πῆρε μέσα σ' αὐτὸν τὸν ἰτζκαλιὰ
τοὺς ἔκαμαν νὰ φρίξουν νὰ μὴ δώσουν λαλιά
εἰς ὅλα ἀποροῦσαν τὰ τόσα του καλὰ
κι' εἶδαν σωροὺς φλορία βενέτικα πολλὰ,
- 1520 σωροὺς μαχμουδιέδες, φλορία μπατζακλιὰ
ντούπιας τῆς Ἰσπανίας πλήθος πορτογαλιὰ
μισίρικα φλορία, πολίτικα φλοριὰ
καὶ πλήθος ντουκουμέδες εἰς κείνην τὴν μεριά
τοὺς πῆγε παρακάτω βλέπουν ἀσημικὰ
- 1525 εἰδῶν τε διαφόρων ποῦ εἶταν τεχνικὰ,
ἄνοιξε καὶ σεπέτια διάφορα πολλὰ
τοὺς δείχν' ὄλο διαμάντια, ζαφύρ' ἀπ' τὰ καλὰ
ρεμπίνια καὶ σμαράγδια καὶ τζοβαῖρικὰ
ἡλιους τε καὶ τζελέγγια πολλὰ καὶ τεχνικὰ
- 1530 κεμέρια διαμαντένια, καὶ μπέντια φοβερά
πόχαις καὶ τζουλουφρίκια ποῦ ἦταν τρομερά,
διάφορα μπελεζίκια καὶ μαργαριτικὰ
καὶ ντούπιας καὶ τζιαπόλαις ἀπὸ τὰ φλορικὰ.
σὰν εἶδαν τοῦτα ὅλα ἔθαύμαζε καθεὶς
- 1535 κι' Ἀλῆς πασιᾶς προστάζει νὰ τοιμασθῇ εὐθὺς

σ. 94

σ. 95

- ἓνα λιτὸν τραπέζι κι' ὄλους τοὺς γευματεῖ
καὶ ἂν τοὺς ἔχ' ἀρέσει τὸ κάστρον τοὺς ρωτεῖ
στέλλει καὶ ὁ Βεζύρης 'Αρμάσην ἐν ταῦτῳ
μαζὶ μὲ τὸν βελιάγα ἂν εἶναι δυνατὸ
- 1540 Μραήμπεγ' 'Αλμπασάνην τὸν ἔστειλε κι' αὐτὸν
διὰ νὰ κουβεντιάσουν νὰ γένη δυνατόν.
Χρουσίτ' πασ' ἀνταμώνουν μὲ τέτοιαν διαβουλιὰ
νὰ στέλλουν εἰς τὴν πόλιν σ' αὐτὸν τὸν βασιλιὰ
διὰ νὰ συγχωρήσῃ Βεζύρη 'Αλῆ πασιᾶν
- 1545 στὰ χέρια νὰ τοῦ δώσουν τὸν 'Ισμαήλ πασιᾶν.
Χρουσίτ' πασιᾶς τοὺς λέγει δὲν εἶναι δυνατό
ὁ βασιλιὰς νὰ δώσῃ Σμαήλ πασιᾶν αὐτόν.
'Αλῆ πασιᾶς ἂν θέλῃ γιὰ νὰ συγχωρηθῇ
τὰ Γιάννινα ν' ἀφήσῃ νὰ πάνῃ νὰ σταθῇ
- 1550 σαὐτὸ τὸ Τεπελένι νὰ πάνῃ νὰ σταθῇ,
ἦσυχ'α νὰ καθήσῃ εὐμορφα νὰ φερθῇ.
Τὰ Γιάννιν' νὰ ἀφήνῃ ἔτζ' εἶναι δυνατόν
διὰ νὰ συγχωρήσῃ ὁ βασιλιὰς αὐτόν.
ἔτζ' εἶπε καὶ τοὺς στέλλει σ' αὐτὸν τὸν Καραλή
- 1555 κι' ἐγύρισαν ὀπίσω καθεὶς τοῦ ὀμιλεῖ
τ' 'Αλῆ πασιᾶ σὺν εἶπαν τὰ λόγια αὐτὰ
ἔθύμωσε καὶ λέγει αὐτὸν τὸν κερατὰ
Πασιόμπεγ' (¹) δὲν ἀφήνω στὸν κόσμον γιὰ νὰ ζῆ
στὴν γῆν νὰ στεχωμέσθε κι' αὐτὸς κι' ἐγὼ μαζὶ.
- 1560 ἔτζ' εἶπε κι' ἀπολνάει ρεχέμια παρευθὺς
κι' ἄγριον σὺν τὸν εἶδαν ἐτρομάξε καθεὶς
καὶ σὺν εὐγῆκαν ἔξω ἐπῆγαν παρευθὺς
Χρουσίτ' πασ' ἀνταμώνουν τοῦ ὀμιλεῖ καθεὶς.
'Αλῆ πασιᾶν νὰ πάρῃς ποτὲ δὲν ἤμπορεῖς
- 1565 κι' ἂν ἔμβαινες στὸ κάστρο ἔπρεπε ν' ἀπορῆς
νάβλεπες ζαηρέδες καὶ μπάλαις τρομεραῖς
καὶ τόπια καὶ χαβάνια μπαρούταις φοβεραῖς,
νὰ ἔβλεπες χαζνέδες καὶ τζοβαῖρικὰ
φλοριά καὶ ντουκουμιέδες, πλῆθος ἀσημικὰ
- 1570 νὰ ἔβλεπες τὰ πάντα μὲ τάξεις φοβεράς
ποῦ ἔφκιν' ὁ Τζινέρης σοκέτας τρομεράς.

σ. 96

¹) δὲν τὸ καταδέχεται ὁ 'Αλῆ πασιᾶς νὰ τὸν εἰπῇ 'Ισμαήλ πασιᾶν, ἀλλὰ Πασόμπεγην.
ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ Θ', (1934)